

Prezidentlər mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

AZERTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mətbuata bəyanatla çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli Aleksandr Qriqoryeviç.
Hörmətli qonaqlar.
Əziz dostlar.

Bu gün biz Azərbaycana dövlət səfəri ilə gelmiş əziz qonağı, böyük dostumuz Aleksandr Qriqoryeviç Lukaşenkonu qəbul edirik. Aparılan danışıqlar - təkbətək və geniş tərkibdə görüşlər ölkələrimizin mehriban dostlar olduğunu bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirir. Bu gün münasibətlərimizin son illərdə inkişafını müfəssəl şəkildə təhlil etdik və bu münasibətlərin dinamik inkişafını məmənuniyyətə qeyd etdik, həmçinin daha da mühüm olanı - gələcəkdə qarşılıqlı fəaliyyət yollarını müəyyənləşdirdik. Razılığa gəldik ki, yaxın vaxtlarda Minskdə keçiriləcək Hökumətlərarası Komissiyanın növbəti iclasına qədər müvafiq dövlət strukturlarına verilmiş tapşırıqlar müfəssəl şəkildə təhlil olunacaq və onların icra müddəti üzrə konkret addımlar, həmçinin qarşılıqlı iqtisadi-ticari əməkdaşlıq potensialını daha da artırmaq üçün həmin tapşırıqların vərildiyi məsul şəxslər və strukturlar müəyyən ediləcək.

Mən məktub göndərmişəm, lakin bu gün bir daha Aleksandr Qriqoryeviçi noyabrda Bakıda keçiriləcək iqlim sammində iştirak etməyə şəxsən dəvət etmişəm. Həmin vaxta qədər müvafiq tapşırıqlar verilib, biz onların yerinə yetirilməsi üzrə məruzələri dinləyəcəyik. Bu gün müzakirə etdiyimiz məsələlərin hamısı kifayət qədər konkret xarakter daşıyır. İlk növbədə səhbət sənaye kooperasiyasının

dan, Belarusda, Azərbaycanda birgə istehsalın təşkili və artıq bir çox illər önce yaradılmış birgə istehsal potensialının artırılmasından gedir. Bu, ilk növbədə maşınqayımadır. Həmçinin hərbi-sənaye kompleksində, kənd təsərrüfatında, nəqliyyatda əlaqələrin inkişafı məsələləri, başqa sözlə desək, ölkələrimizin iqtisadiyyatının inkişafı üçün praktiki əhəmiyyət daşıyacaq məsələlər geniş şəkildə müzakirə olundu.

Belarus nümayəndə heyətinin üzvləri artıq dünəndən Bakıdadır və azərbaycanlı həmkarları ilə danışıqlar aparıblar. Bu, bir daha göstərir ki, hər iki tərəf Belarus Prezidentinin dövlət səfərinə məsuliyyət-lə yanaşaraq, sonradan dövlət başçılarının təsdiqinə təqdim ediləcək bir çox məsələləri əvvəlcədən müzakirə edib və razılaşdırıblar. Zənnimcə, məhz əməkdaşlığın bu səmərəli forması daha düzgündür

və konkret nəticəyə yönəlib. Beləliklə, əminəm ki, gələcəkdə, həm də çox uzaq olmayan gələcəkdə münasibətlərimizin yeni hüdudlarını, yeni müəssisələri, yeni iş yeriini, həmçinin əməkdaşlığın yeni istiqamətlərini görəcəyik. Mən artıq bu barədə də danişdığım, - aqroşəhərciklərin ti-kintisi təcrübəsi var. Əlbəttə, bizim birinci dərəcəli vəzifəmiz keçmiş məcburi köçkünləri tikiləcək doğma evlərinə mümkün qədər tez qaytarmaqdır. Həmçinin onları müvafiq işlə təmin etmək lazımdır ki, azad olunmuş ərazilərə qaydanın da yüksək əməkhaqqı olan işlərdə çalışınlardır.

Demək olar ki, ərazini sıfırdan bərpa etmək lazım gəlir, müqayisə üçün deym ki, Livanın bütün ərazisi, üstəgəl bütün bunları, sadəcə, daşın daş üstündə qalmağı ərazidə görüləcək işləri təsəvvür etmək üçün söylədim. İşğal illərində hər şey dağıdılib. İnfrastruktur, yaşayış sahələrini, ictimai binaları, tarixi abidələri

və digərlərini sıfırdan bərpa etmək lazım gəlir. Ona görə də Belarus şirkətlərini bu prosesə fəal qoşulmağa dəvət edirik.

Bu gün həmçinin konkret tapşırıqlar verilib. Belarusun çox yaxşı şəhərsalma təcrübəsi, müasir texnologiyaları, - bu barədə də danişdığım, - aqroşəhərciklərin ti-kintisi təcrübəsi var. Əlbəttə, bizim birinci dərəcəli vəzifəmiz keçmiş məcburi köçkünləri tikiləcək doğma evlərinə mümkün qədər tez qaytarmaqdır. Həmçinin onları müvafiq işlə təmin etmək lazımdır ki, azad olunmuş ərazilərə qaydanın da yüksək əməkhaqqı olan işlərdə çalışınlardır.

Biz bu gün həmçinin regionumuzda MDB məkanında təhlükəsizliklə bağlı məsələləri müzakirə etdik. Mən Aleksandr Qriqoryeviçə Cənubi Qafqaz regionunda postmunaşış şəraitini haqqında məlumat verdim. Təbii ki, dünya siyasetinin

bərləri arasında etimada əsaslanan münasibətlər töbii olaraq bütün digər dövlət qulluqçularına impuls verir ki, onlar həmçinin öz aralarında ünsiyyət saxlaşınlar, çalışınlardır, dostluq etsinlər, öz ölkələrinin rifikasi və ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi namənə fəaliyyət göstərsinlər. Zənnimcə, bu gün bu münasibətlərin dostluq xarakteri daşması əyani şəkildə nümayiş etdirilir.

Aleksandr Qriqoryeviç, bir daha minnətdarlıq hissi ilə demek isteyirəm ki, Sizin səfərinizi dostluq və hörmət əlaməti kimi qəbul edirəm. Ötən illərdə biz bir neçə qarşılıqlı - rəsmi və işgüzar səfərlər etmişik. Amma dövlət səfəri həm forma, həm də mözmun etibarilə həmişə fərqlidir. Sizi salamlamağıma şadam. Sizə və dəst, qardaş Belarus xalqına yeni uğurlar və qələbələr arzulayıram. Sağ olun.

Sonra Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko bəyanatla çıxış etdi.

Prezident Aleksandr Lukaşenkonun bəyanatı

- İlham Heydər oğlu, Belarus xalqının və mənim ünvanıma söylədiyiniz xoş sözlərə görə çox sağ olun. Biz bunu qiymətləndiririk.

Geniş tərkibdə danışıqlarımızın əvvəlində söylədim ki, Azərbaycan son illər böyük nailiyyətlər əldə edib. Hər şeydən əvvəl özünün əsas problemini - uzun müddət səhraya çevrilmiş torpaqların qaytarılmasını həll etdir. İlham Heydər oğlu deyr ki, bu torpaqları dirçəltmək, hansısa yeniliklər etmək lazımdır. Amma orada vəziyyət hələ pisdir, dirçəlişdən əvvəl bir çox şəyə təmizləmək lazımdır. Bu, az iş deyil. Çünkü bu, keçmişin ağır fəsadlarından, amma torpaqlar qaytarılıb və onları dirçəltmək lazımdır. Bu, Azərbaycanın həll edəcəyi daha uzun-müddətli ağır problem və vəzifədir.

Ardı 4-cü səh.

Prezidentlər mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Əvvəli 3-cü səh.

Mən hələ müharibədən əvvəl İlham Heydər oğlu ilə bu problemi müzakirə etdimiz vaxtları xatırlatdım. Həmin vaxt o mənə deyirdi ki, qarşıda insanları qaytarmağın lazımlığı çok ağır dövr durur. Siz çox düzgün kurs götürmüsünüz. İnsanları qaytarmaq azdır, onları yaxşı, rahat evlərdə yerləşdirmək lazımdır, çünkü bir çoxları ar-tıq şəhərlərdə anadan olublar. Amma bu da azdır. Yeni iş yerləri yaratmaq lazımdır. Mən ilk dəfə belə bir həcm barədə eşitdim ki, bu, Livanın bütün ərazisi, üstəgəl, bütün bu ərazinin 50 faizi qədər sahədir. İlham Heydər oğlu, bu torpaqları dirçəltmək üçün hələ usaqlar da cox iş görməli olacaqlar.

Mən bunu ona görə söylədim ki, biz sizə qardaş və çox dost olkəyik, təkcə İlham Heydər oğlu ilə köhnə dostlar deyilik, bizim Heydər Əliyev ilə də yaxşı münasibətlərimiz var idi. Uzun müddət olmasa da, onunla çox səmimi şəkildə çalışırıq. Mən hələ sovet dövründə bu insana böyük hörmət bəsleyirdim. İlham Heydər oğluna tez-tez deyirəm ki, təbiət nadir hallarda övlada atanın istedadını bəxş edir. Siz çox işlər görmüsünüz. Bu gün ona birbaşa dedim ki, siz cənnətdə yaşayırsınız. Sizin təbiətiniz cənnətdir. Torpaqlarınızı qaytarmağınız və onu dirçəltməyiniz əsrlər boyu, uzun illər yadداşlarda qalacaq. Bütün bunları ona görə deyirəm ki, əgər həmin torpaqların dirçəldilməsi üzrə bu böyük prosesdə bizə yer tapırsa, onda bu yükün altına girməyə hazırlıq və bu, sizin üçün sərfəli olacaq. Məsləhiyyətlə bildirirəm ki, biz bunu böyük məmən-nuniyyətlə və dünyada heç kimin edə bilməyəcəyi səviyyədə edəcəyik. Çünkü Belarusun və Azərbaycanın qardaş xalqları arasında dərin hörmət və münasibətlər var. Azərbaycan Prezidentinin əvvəldə söylədiyi sözlərə diqqət yetirmənizi xahiş edirəm. Bizim irəlilədiyimiz və təxminən 400 milyon dollar əmtəə dövriyyəsinə çatdırğıımız bir yol xəritəmiz var. Razılığa golmişik ki, bu yol xəritəsi Hökumətlərarası Komissiyanın Minskde keçiriləcək növbəti iclasında bugünkü razılaşmalar və nazirlərimizin burada iki gün ərzində çalışdıqları, hələ üzərində işləyəcəkləri məsələlər nəzərə alınmaqla aktuallaşdırılacaq. Bəzi məsələlər artıq köhnəlib, yeni problemlər meydana çıxır. Bütün bunlar həmin planda öz əksini tapacaq. Burada iqlim üzrə beynəlxalq konfrans keçirildikdə, çox güman ki, mən orada iştirak edəcəyəm, bunu planlaşdırıram. Biz İlham Heydər oğlu ilə daha məhdud tərkibdə və yenidən görüşəcəyik. Görüşdə Hökumətlərarası Komissiyamızın həmsəndləri bu xəritənin nədən ibarət olması, hansı işlərin görüldüyü barədə məruzə edəcəklər. Biz nazirlərin xəritəni tərtib etmələrini gözləyəcəyik. Ona görə də məsələləri cütdür - artıq həll etməyə başlamaq və noyab-ra qədər irəli getmək lazımdır. Qarşıya bu cür vəzifələr qoyulub.

Biz bütün məsələləri müzakirə etdik. Bağlı mövzular olmadı. Bu, təkcə texnika və MT3 deyil, MAZ texnikasının birgə istehsalı, yanğınsöndürən texnikasının birgə istehsalı, lift avadanlığının, xüsusən sovet binalarında dəyişdirilməli olan köhne liftlərin hissələrinin birgə istehsalıdır. Biz azərbaycanlı dostlarımızla bu texnikani birgə istehsal etməyə hazırıq. Prezident xahiş etdi ki, biz dəmir yolu hərəkət texnikasının - həm platformaların, həm də çənlərin istehsalına diqqət yetirək. Bizim yaxşı təcrübəmiz var. Bunları istehsal edən şirkətlərimiz, zavodlarımız mövcuddur. Bu texnikanın burada birgə istehsalını təşkil etməyə hazırıq. Kənd təsərrüfatında buraya cins mal-qara, hər seydən əvvəl, süd məhsullarına, iribuyuzlu mal-qara ətinə tələbatı tam təmin etmək üçün tədarükle bağlı böyük proqramlarımız var. Biz bu mal-qaranı sizə tədarük edəcəyik. Bundan başqa, Sizin azad etdiyiniz ərazilərdə xüsusən aqrar torpaqlarda Belarus təcrübəsi üzrə aqroşəhərciklər və bütün infrastruktur yaratmağa, iş yerləri açmağa, yəni komplekslər tikməyə, həmçinin fermer təsərrüfatları yaratmağa hazırıq. Venesueladan başlayaraq, bizim belə bir təcrübəmiz var. Amma bura Venesuela deyil, yaxındır, eyni dildə danışırıq, bir-birimizi başa düşürük. Ona görə də həmin torpaqlarda sizin üçün, ilk növbədə iş yerləri olan aqroşəhərcik tikəcəyik. Baxarsınız, sizə uyğun olarsa, biz onların sayını artırıraq. Belə ki, bu gün Prezidentə bizim böyük sərvətimizin - məşələrimizin olduğunu söylədim. Bizzət o qədər taxta-şalban var ki... Bu, Azərbaycanda qıtdır. Bu məsələdə təbiət bizi mükafatlandırıb. Biz orada sizin üçün evlər yaratmağa hazırıq. Belarusda taxta evlər təcrübəsi geniş yayılıb. Evi hissələrlə vəqonlarda götürürük, bir həftə ərzində bünövrəsi üzərində tikib qurtarıraq. Biz Belarusda bu cür edirik. Əgər sizə uyğun gələrsə, biz tədarük edə və sizin dirçəldilən

məyəcəyik, bu işə yeni ildən başlayacaq. Hansısa məsələlər üzrə belə də olacaq. Amma bir sırə məsələlər var ki, onları işləyib hazırlamaq deyil, sabahdan başlamaq lazımdır. Biz kompleks mineral gübrələrin birgə istehsali üzrə razılışdır. Burada gecikməyin mənəsi yoxdur. Kompleks qarışq gübrələr istehsal etmək və Azərbaycanın hər hansı gübrə ilə bağlı xahiş etməməsi üçün daxili bazardan başlamaq, onu burada istehsal etmək lazımdır. Bizim texnologiyalarımız var, bunu həyata keçirməyə və bütün regionu təmin etməyə hazırlıq. Region isə çox böyüktdür - İran, Pakistan, Hindistan. Onlar böyük miqdarda mineral gübrələr tələb edir. Biz onlara kompleks şəkildə gübrə təklif edəcəyik. Ona görə də məsələ bu cürdür - artıq həll etməyə başlamaq və noyab- ra qədər irəli getmək lazımdır. Qarşıya bu

cür vəzifələr qoyulub.

Biz bütün məsələləri müzakirə etdik. Bağlı mövzular olmadı. Bu, təkcə texnika və MT3 deyil, MAZ texnikasının birgə istehsalı, yanğınsöndüron texnikasının birgə istehsalı, lift avadanlığının, xüsusən sovet binalarında dəyişdirilməli olan köhnə liftlərin hissələrinin birgə istehsalıdır. Biz azərbaycanlı dostlarımızla bu texnikanı birgə istehsal etməyə hazırlıq. Prezident xahiş etdi ki, biz dəmir yolu hərəkət texnikasının - həm platformaların, həm də çənələrin istehsalına diqqət yetirək. Bizim yaxşı təcrübəmiz var. Bunkları istehsal edən şirkətlərimiz, zavodlarımız mövcuddur. Bu texnikanın burada birgə istehsalını təşkil etməyə hazırlıq. Kənd təsərrüfatında buraya cins mal-qara, hər şeydən əvvəl, süd məhsullarına, iribuyuzlu mal-qara ətinə tələbatı tam təmin etmək üçün tədarükə bağlı böyük proqramlarımız var. Biz bu mal-qarani sizə tədarük edəcəyik. Bundan başqa, Sizin azad etdiyiniz ərazilrdə xüsusən aqrar torpaqlarda Belarus təcrübəsi üzrə aqroşəhərciliklər və bütün infrastrukturunu yaratmağa, iş yerləri açmağa, yəni komplekslər tikməyə, həmçinin fermer təsərrüfatları

ərazilərdə belə evlər tiki bilərik. Bir sözlər
çox böyük planımız var. Biz işləməyə da
vam edəcəyik.

Əczaçılığı, dərmanlara göldikdə isə bizi
lap elə sabahdan sizin çox ehtiyac duyduğum
nuz dərmanları tədarük etməyə və burada
Belarus texnologiyası əsasında dərman və
preparatlar üçün birgə istehsalat qurmağı
hazırıq. Bu da çox böyük programdır və
Azerbaycanda heç kimə işləməyə mane ol
mur. Biz burada heç kimlə ziddiyət yarat
mirinq, hətta heç kimlə rəqabət də aparmırıq.
Halbuki rəqabət olmalıdır.

Bir sözlə, çox iş görə bilərik. Həm həmanitər sahədə, həm də idmando. Siz ölkədə MDB Oyunlarını qəbul edəcəksiniz. Bizi də qoşulacağıq, həm də axı bu Oyunları biz Sizinlə birgə xilas etmişik. Əgər Belarus və

Azərbaycan olmasaydı, yəqin ki, bu Oyunlar artıq süquta uğrayardı. Biz onu xilas edik. Ötən Oyunlar bizim ölkədə keçirildi, bu dəfə isə estafeti siz bizdən qəbul etdiniz.

Bir vaxtlar Avropa Oyunlarının estafetini də biz sizdən qəbul etmişdi. Ona görə də tərübəmiz böyükdür. Sizinlə idman, səhiyyə, təhsil, o cümlədən əvvəllər TPM adlananımız texniki peşə məktəblərimizin təcrübəsi sahəsində əməkdaşlıq edəcəyik. Bura burada texniki peşə təhsili verən obyektlərin təşəkkül tapmasına və yeni əsaslarla yaradılmasına kömək etməyə hazırıq. Bizim bu sahədə tərübəmiz böyükdür. Həm də biz onları sovet vaxtından bəri qoruyub saxlamışıq. Bu gün isə peşə ixtisaslarına həm bizim ölkədə, həm Rusiyada, həm digər MBD ölkələrində, həm də Azərbaycanda

nə etmək olar. Zaman Sizi seçib, bizdə belə deyirlər və Siz lider olaraq Qafqaz regionuna görə məsuliyyət daşıyırıınız.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun

Prezident Aleksandr Lukaşenko: No-yabrda Sizin ölkəyə gələcəyəm, müzakirə edərik, Siz də Belarusa səfər edəcəksiniz. Bir-birimizin ölkəsinə tez-tez səfər etməyi-mizə baxmayaraq, danışdığımız kimi, Sizə bizim ölkəyə səfərinizi hazırlayacaq Baş-nazirinizi respublikamızda görməyə şəd olacaqıq. Ən başlıcası isə, dost kimi və mə-nim şəxsən dostum kimi Sizə və qardaş Azərbaycan xalqına bu ağır dirçəliş dövrü-nü itkilersiz başa vurmağı və qarşınıza qo-dukunuz planları yerinə yetirməyi arzu edi-rəm. Əminəm ki, Siz bunu edəcəksiniz, həm də istərdim ki, tez edəsiniz, Siz bunu bacarırsınız. Siz bütün dünyaya göstərdinizi ki, Sizdən əvvəlki nəsillərin dövründə həll olunmayan ən mürəkkəb məsələləri həll et-məyi bacarırsınız. Sizə xoşbəxtlik və uğur arzulayıram.

President Imam Onyei: Sag olum